

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.2.2016.
COM(2016) 39 final

2016/0023 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2016) 14 final}

{SWD(2016) 17 final}

{SWD(2016) 18 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Opći kontekst – Razlozi za prijedlog i njegovi ciljevi

Unija i njezinih dvadeset i šest država članica potpisali su novu međunarodnu konvenciju o živi¹, dogovorenu pod pokroviteljstvom UNEP-a. Ime Konvencije je „Minamatska konvencija” (dalje u tekstu: „Minamatska konvencija” ili „Konvencija”) prema gradu u kojem se između 1950. i 1960. dogodio najgori slučaj onečišćenja živom. Potpisivanjem Konvencije označen je uspješan završetak pregovora koji su se odvijali na pet sastanaka međudržavnog pregovaračkog odbora. Sve države članice obvezale su se ratificirati Konvenciju.

Konvencijom je uređen cijeli životni ciklus žive, od primarnog rudarenja žive do zbrinjavanja otpadne žive, u cilju zaštite zdravlja ljudi i okoliša od ispuštanja žive i njezinih spojeva u zrak, vodu i tlo, a čiji je uzrok ljudsko djelovanje. Posebno se utvrđuju ograničenja primarnog rudarenja žive i međunarodnog trgovanja živom, zabranjuju se proizvodnja, uvoz i izvoz niza proizvoda kojima je dodana živa, predviđaju se zabrane ili operativni uvjeti za nekoliko proizvodnih procesa koji upotrebljavaju živu, poziva se na odvracanje od novih primjena žive u proizvodima i proizvodnim procesima te na mjere za smanjivanje emisija žive iz tradicionalnog rudarenja zlata u malom opsegu te industrijskih aktivnosti, uključujući primjenom najboljih raspoloživih tehnika te se zahtijeva privremeno skladištenje i gospodarenje otpadnom živom na način koji je prihvatljiv za očuvanje okoliša.

Veliki dio Minamatske konvencije već je obuhvaćen zakonodavstvom Unije. Uredbom (EZ) br. 1102/2008² uvedena je zabrana izvoza žive i nekoliko živinih spojeva, živa iz određenih izvora razvrstana je kao otpad te su uvedena pravila o sigurnom skladištenju žive. Ostali EU-ovi instrumenti sadržavaju *ad hoc* odredbe o živi i njezinim spojevima, uključujući Uredbu (EU) br. 649/2012³ kojom je uspostavljen sustav obavještanja, između ostalog primjenjiv na uvoz žive te uredbe (EZ) 396/2005⁴, 1907/2006⁵ i 1223/2009⁶, kao i direktive 2006/66/EZ⁷ i 2011/65/EU⁸ kojima je uređeno stavljanje niza proizvoda kojima je dodana živa na tržište Unije te najveći dopušteni udio žive u tim proizvodima. Osim toga, svrha direktiva

¹ Portugal i Estonija nisu potpisnice Minamatske konvencije.

² Uredba (EZ) br. 1102/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zabrani izvoza metalne žive i određenih živinih spojeva i smjesa i o sigurnom skladištenju metalne žive (OJ L 304, 14.11.2008., str. 75.).

³ Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (SL L 201, 27.7.2012., str. 60.).

⁴ Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005., str. 1.).

⁵ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

⁶ Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (SL L 342, 22.12.2009., str. 59.).

⁷ Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ (SL L 266, 26.9.2006., str. 1.).

⁸ Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 174, 1.7.2011., str. 88.)

2010/75/EU⁹, 2012/18/EU¹⁰, 2008/98/EZ¹¹ i 1999/31/EZ¹² je kontrola, smanjivanje ili, ako postoje alternative koje ne uključuju živu, uklanjanje točkastih izvora i raspršenih emisija žive, njezinih spojeva i otpadne žive iz okoliša.

Preispitivanjem pravne stečevine Unije utvrđen je određeni broj zakonodavnih nedostataka koje je potrebno ukloniti u cilju potpunog usklađivanja zakonodavstva Unije s Konvencijom¹³. Cilj ovog prijedloga rješavanje je tih nedostataka koji se tiču sljedećih pitanja:

- uvoza žive,
- izvoza određenih proizvoda kojima je dodana živa,
- uporabe žive u određenim proizvodnim procesima,
- novih primjena žive u proizvodima i proizvodnim procesima,
- uporabe žive u tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu i
- uporabe žive u zubnom amalgamu.

U cilju pravne jasnoće trebalo bi obveze koje proizlaze iz Konvencije i koje nisu prenesene u EU-ovo zakonodavstvo objediniti u jedinstveni pravni akt.

S obzirom da je Uredba (EZ) br. 1102/2008 jedini postojeći posebni zakonodavni akt Unije o živi, ta bi Uredba trebala poslužiti kao temelj za to objedinjavanje. No imajući u vidu prirodu i opseg potrebnih izmjena Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i potrebu za većom dosljednošću i pravnom jasnoćom, ovim prijedlogom trebalo bi tu Uredbu staviti izvan snage i zamijeniti, preuzimajući njezine temeljne odredbe gdje je to potrebno.

Usklađenost s ostalim politikama i ciljevima Unije

Ova je inicijativa usklađena sa Sedmim programom djelovanja za okoliš¹⁴ kojim je uspostavljen dugoročni cilj ostvarivanja netoksičnog okoliša i kojim je u tu svrhu utvrđena potreba za djelovanjem kako bi se osiguralo smanjenje znatnog štetnog utjecaja kemikalija na zdravlje ljudi i okoliš na najmanju moguću mjeru do 2020.

Ciljevi ove inicijative usklađeni su i s ciljevima strategije Europa 2020 o pametnom, uključivom i održivom rastu poticanjem inovacija u području razvoja proizvoda i proizvodnih procesa u kojima se ne upotrebljava živa. Ovim će se prijedlogom, kojim se potiču ratifikacije Konvencije i njezino stupanje na snagu, doprinijeti ujednačavanju globalne konkurencije kad je riječ o industrijskim procesima koji upotrebljavaju ili nenamjerno ispuštaju živu i njezine spojeve te kad je riječ o proizvodnji i trgovanju proizvodima kojima je dodana živa, čime se

⁹ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (SL L 334, 17.12.2010., str. 17).

¹⁰ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

¹¹ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

¹² Direktiva Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada (SL L 182, 16.7.1999., str. 1.).

¹³ Radni dokument službi Komisije, Procjena učinka *priložena* Prijedlogu Uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i Prijedlogu Odluke Vijeća o sklapanju Minamatske konvencije o živi, SWD [2016] 17 završna verzija.

¹⁴ Odluka br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” (SL L 354, 28.12.2013., str. 171.)

osnažuje konkurentnost industrije Unije jer većina odredaba Konvencije odražava odredbe pravne stečevine Unije.

Gdje god je to moguće nastoji se pojednostaviti i pojasniti pravnu stečevinu u cilju njezine bolje primjene.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENE UČINKA

Savjetovanje sa zainteresiranim stranama

Savjetovanje s tijelima država članica i dionicima provedeno je u okviru dvaju studija koje je provela Komisija^{15,16} i na radionici održanoj 7. srpnja 2014. u Bruxellesu, nakon čega je objavljen zahtjev za dodatne informacije o specifičnim pitanjima¹⁷. Svi primljeni pisani dokumenti javno su dostupni na internetskoj stranici Komisije¹⁸. Od 14. kolovoza do 14. studenoga 2014. provedeno je opsežno internetsko javno savjetovanje koje je objavljeno u obliku upitnika¹⁹ na internetskoj stranici „Vaš glas u Europi”²⁰. Svrha te ankete bila je bolje razumijevanje stajališta javnih dionika i država članica o ratifikaciji Konvencije i specifičnih pitanja povezanih s njezinim prenošenjem i primjenom, posebno u područjima u kojima je potrebno uskladiti zakonodavstvo Unije s Konvencijom. Ciljane skupine ankete bile su građani, javna tijela, istraživačke organizacije, akademska zajednica, neprofitne nevladine organizacije, konzultantska društva i privatna poduzeća te njihova udruženja. Postignut je opći konsenzus dionika i šire javnosti da bi Unija trebala ratificirati Minamatsku konvenciju. Tijekom pripreme ovog prijedloga u obzir su uzeta specifična pitanja koja su istaknuli dionici.

Rezultati procjene učinka

U procjeni učinka donesen je zaključak da će se ratifikacijom i provedbom Minamatske konvencije ostvariti značajne koristi za zdravlje ljudi i okoliš u EU-u, uglavnom zbog očekivanog smanjenja emisija žive koje nastaju u drugim dijelovima svijeta. Konkretno:

- primjenom najvažnijih odredaba Konvencije očekuje se ostvarivanje znatnog povoljnog učinka na okoliš u Uniji i na globalnoj razini, između ostalog primjenom najboljih raspoloživih tehnika smanjenja emisija iz velikih industrijskih postrojenja, postupnim ukidanjem postojećeg primarnog rudarenja u kombinaciji sa zabranom novog primarnog rudarenja ili uvođenjem ograničenja za tradicionalno rudarenje zlata u malom opsegu. Takve aktivnosti gotovo da i ne postoje u EU-u ili su već regulirane. Time će se Uniji omogućiti ostvarivanje njezinih ciljeva zaštite okoliša i zdravlja ljudi, kako je navedeno u Strategiji Zajednice o živi iz 2005. („Strategija”)²¹,
- primjenom Konvencije treće zemlje će u niz industrijskih djelatnosti uvesti standarde slične važećima na području Unije. Time će se pomoći ukloniti moguće konkurentske prednosti koje ostvaruju poduzeća izvan EU-a čija djelatnost podliježe manje strožim (ili uopće ne podliježe nikakvim) standardima zaštite okoliša te čak i omogućiti otvaranje novih tržišta za poduzeća u Uniji koja su specijalizirana za

¹⁵ ICF, COWI, BiPRO, Garrigues (2015.). Studija provedbe Minamatske konvencije o živi u EU-u (ožujak 2015.)

¹⁶ COWI, BiPRO (2015.). EU-ova ratifikacija Minamatske konvencije – Dodatna procjena zabrane izvoza žive (lipanj 2015.).

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/InfoRequest.pdf>

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/ratification_en.htm

¹⁹ Upitnik je dostupan na adresi: <http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/MinamataConvention.pdf>

²⁰ <http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations>

²¹ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu „Strategija Zajednice o živi” od 28. siječnja 2005., COM(2005) 20 završna verzija.

tehnologije zaštite okoliša. Na primjer, prema odredbama Konvencije o emisijama žive iz određenih industrijskih djelatnosti, brojna industrijska postrojenja koja na globalnoj razini ispuštaju živu bit će obvezna primjenjivati najbolje dostupne tehnike koje industrija u Uniji već primjenjuje,

- procjenom učinka razmotrene su različite mogućnosti politika za rješavanje prethodno navedenih šest zakonodavnih nedostataka zakonodavstva EU-a: polazna mogućnost „bez djelovanja EU-a” te najmanje dvije različite mogućnosti za svako od relevantnih područja politika, to jest jedna mogućnost kojom se prenose obveze koje proizlaze iz Konvencije i druga kojom se utvrđuju zahtjevi stroži od zahtjeva propisanih Konvencijom.

Kad je riječ o uporabi zubnog amalgama, procjenom učinka razmotrene su potrebe za uvođenjem mjera i mogući učinci:

- Odlukom Komisije 2000/532/EZ²² amalgamski otpad nastao uporabom u stomatološkoj skrbi razvrstan je među opasni otpad koji stoga podliježe Okvirnoj direktivi o otpadu²³. Emisije žive iz stomatoloških ormarića podliježu i zakonodavstvu Unije o vodi. U skladu s Prilogom X. Okvirnoj direktivi o vodama²⁴ živa je razvrstana u prioritetne opasne tvari i stoga je njezino ispuštanje u vode nužno znatno smanjiti. Nužne su specifične mjere za rješavanje pitanja amalgama, s obzirom da je amalgam drugo najveće područje primjene žive u Uniji čiji je procijenjeni potencijal onečišćenja otprilike 75 t žive godišnje i dugoročno više od 1000 t²⁵,
- imajući u vidu dostupne znanstvene podatke, procjenom učinka zaključeno je da bi zabrana uporabe zubnog amalgama bila neproporcionalna jer rizici uporabe zubnog amalgama nisu nedvojbeno dokazani te bi takvom zabranom nastali visoki troškovi. Osim toga, procjenom je utvrđeno da bi se primjenom dviju mjera uvrštenih u popis mjera koje predlaže Konvencija, od kojih bi ugovorne stranke trebale primijeniti najmanje dvije, ostvarile koristi za okoliš i zdravlje ljudi uz niske troškove, to jest ograničavanjem uporabe zubnog amalgama samo na amalgam u obliku kapsula i poticanjem primjene najboljih praksi zaštite okoliša u stomatološkim ustanovama. Te su mjere u skladu s mjerom 4. Strategije o živi koja je preispitivanjem Strategije provedenim u 2010. potvrđena kao prioritetno područje za daljnje djelovanje. Smanjila bi se izloženost stomatologa i pacijenata emisijama žive i osiguralo znatno smanjenje ispuštanja žive u kanalizacijske sustave i okoliš putem gradskih postrojenja za pročišćavanje vode. Osim toga, očekuje se i otvaranje novih radnih mjesta u poduzećima uključenima u proizvodnju, ugradnju i održavanje separatora amalgama i poduzećima specijaliziranim za prikupljanje i zbrinjavanje otpada koji sadrži živu,
- iako bi se većina poduzeća obuhvaćenih tom mjerom mogla razvrstati u mikropoduzeća, predloženim mjerama ne bi se nesrazmjerno utjecalo na njihovo poslovanje jer (1) s obzirom na vrstu djelatnosti ne bi bila izložena tržišnom

²² Odluka Komisije 2000/532/EZ od 3. svibnja 2000. koja zamjenjuje Odluku 94/3/EZ o popisu otpada u skladu s člankom 1. točkom (a) Direktive Vijeća 75/442/EEZ o otpadu i Odluku Vijeća 94/904/EZ o utvrđivanju popisa opasnog otpada u skladu s člankom 1. stavkom 4. Direktive Vijeća 91/689/EEZ o opasnom otpadu (SL L 226, 6.9.2000., str. 3.).

²³ *Supra*, br. 11.

²⁴ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

²⁵ Procijenjena količina žive u zubnim amalgamima ljudi na području EU-a.

natjecanju s većim poduzećima, (2) troškovi provedbe mjere su ograničeni i nisu potrebna velika ulaganja te se (3) ne očekuje gubitak radnih mjesta u stomatološkom sektoru. Nadalje, te su mjere dobra praksa koju preporučuje²⁶ Vijeće europskih stomatologa i većina stomatologa ih već primjenjuje. No s obzirom da je takvim poduzećima potrebno razdoblje prilagođavanja na zahtjeve navedene u ovoj Uredbi, predloženi rok za ispunjavanje sukladnosti s tim mjerama godinu je dana dulji od roka za druge mjere obuhvaćene ovom Uredbom. Konačno, zahtjev za uporabom isključivo amalgama u obliku kapsula ne bi imao utjecaja na stomatologe koji su već ranije prestali s uporabom zubnog amalgama.

Kad je riječ o ostalim nedostacima, analizom provedenom u okviru procjene učinka doneseni su sljedeći zaključci:

- uvozna ograničenja za živu: trgovinska ograničenja koja bi bila stroža od zahtjeva Konvencije, to jest bezuvjetna zabrana uvoza žive (umjesto dopuštanja uvoza žive u određenim uvjetima u pogledu mjesta podrijetla i vrsti izvora uvezene žive), ne bi bila opravdana jer bi bila skuplja za industriju Unije, a ne bi rezultirala znatnim koristima za okoliš,
- izvozna ograničenja za proizvode kojima je dodana živa: trgovinska ograničenja koja bi bila stroža od zahtjeva Konvencije, to jest zabrana izvoza proizvoda kojima je dodana živa koji podliježu strožim pravilima Unije o dopuštenim razinama žive od pravila utvrđenih Konvencijom (umjesto zabrane izvoza samo onih proizvoda kojima je dodana živa i koji ne ispunjavaju zahtjeve Konvencije) ne bi bila opravdana jer bi unos i ispuštanje žive u okoliš uglavnom ostali nepromijenjeni te bi takva zabrana mogla rezultirati povećanjem emisija žive u trećim zemljama,
- ograničavanje uporabe žive u određenim proizvodnim procesima: uvođenje potpune zabrane uporabe žive u proizvodnji natrijeva ili kalijeva etilata ili metilata (umjesto ograničavanja uporabe i emisija žive utvrđenih Konvencijom) ne bi bilo opravdano zbog potrebe industrije za određenim kemikalijama, a za koje ne postoje dokazi o procesima njihove proizvodnje koji ne uključuju uporabu žive,
- ograničavanje uporabe žive u novim proizvodnim procesima: Konvencijom je ugovornim strankama propisano samo provođenje mjera za odvratanje od razvoja novih proizvodnih procesa koji uključuju uporabu žive te proizvodnje i stavljanja na tržište novih proizvoda kojima je dodana živa. Uvođenje uvjetne zabrane primjenjive na te procese i proizvode rezultiralo bi najboljim ishodom za gospodarstvo i zaštitu okoliša jer bi predstavljalo snažnu poruku čime bi se smanjio rizik od upuštanja gospodarskih subjekata u skup razvoj takvih proizvoda ili procesa koji će vjerojatno biti zabranjeni,
- za ograničavanje tradicionalnog rudarenja zlata u malom opsegu: s obzirom da je Francuska kao jedina država članica obuhvaćena ovom mjerom već poduzela mjere zabrane uporabe žive u toj djelatnosti, dovoljno je da Unija jednostavno prenese obveze razvoja i revizije nacionalnog akcijskog plana u skladu s Konvencijom.

Kad je riječ o gospodarskim učincima, ukupni trošak prethodno navedenih mogućnosti koje su procjenom učinka izdvojene kao preferirane predviđa se u rasponu od 13 do 135 milijuna EUR godišnje i uglavnom se odnosi na troškove mjera u području uporabe žive u proizvodnim procesima i zubnom amalgamu.

²⁶ Rezolucija CED-a o odgovornoj praksi (2011.).

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Sažetak predloženih mjera

Iako je Uredba (EZ) br. 1102/2008 polazišni dokument za ovaj Prijedlog, u cilju pravne jasnoće potrebno je tu Uredbu staviti izvan snage i zamijeniti. U Prilogu VI. nalazi se korelacijska tablica.

Člancima 1. i 2. utvrđuje se predmet prijedloga i definicije ključnih pojmova koji se upotrebljavaju.

Člankom 3. koji se tumači zajedno s Prilogom I. uvodi se zabrana izvoza iz Unije za živu, niz živinih spojeva te smjese žive i drugih tvari, osim za živine spojeve koje je dopušteno izvoziti ako su namijenjeni laboratorijskim istraživanjima. Ta je zabrana uvedena već u ožujku 2011. u skladu s člankom 1. Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i njome je dopunjena zabrana uvedena Uredbom (EU) br. 649/2012. Uvođenjem te zabrane prenosi se članak 3. stavak 6. Minamatske konvencije, koji se tumači zajedno s člankom 3. stavkom 1. točkama (a) i (b) te stavkom 2. točkom (a).

Člankom 4. zabranjuje se uvoz žive u Uniju ako je namijenjena tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu te se uvodi uvjetna zabrana uvoza u Uniju za živu i smjese žive namijenjene ostalim primjenama. Tom zabranom nije obuhvaćen uvoz žive i njezinih spojeva namijenjenih njihovom konačnom zbrinjavanju kao otpadu, kao ni uvoz žive iz država koje su ugovorne stranke Minamatske konvencije pod uvjetom da živa dolazi iz izvora primarnog rudarenja koji je dopušten na temelju članka 3. stavka 4. Konvencije, te uvoz žive iz drugih država koje nisu ugovorne stranke Konvencije pod uvjetom da uvezena živa ne dolazi iz primarnog rudarenja ili sektora proizvodnje klorinih lužina i da je uvoz odobren pisanim putem. U cilju pojednostavnjivanja upravnih postupaka i sprječavanja povećanog administrativnog opterećenja, člankom 4. stavkom 3. propisano je da su za provedbu i nadzor te zabrane nadležna nacionalna nadležna tijela imenovana u skladu s Uredbom (EU) br. 649/2012.

Člankom 5. koji se tumači zajedno s Prilogom II. prenosi se članak 4. stavak 1. i Prilog A (Dio I.) Minamatskoj konvenciji. Tim se člankom od 1. siječnja 2021. zabranjuju izvoz, uvoz i proizvodnja niza proizvoda kojima je dodana živa. Članak 5. primjenjuje se kao dopuna kojom se ne dovode u pitanje odredbe pravne stečevine EU-a kojima su već uspostavljena ograničenja stavljanja na tržište i kojima su uvedeni stroži zahtjevi o, na primjer, najvećem dopuštenom udjelu žive u tim proizvodima, kako je utvrđeno Direktivom 2006/66/EZ i nizom drugih akata.

Člankom 6. predviđeno je moguće donošenje provedbenih odluka Komisije kojima se utvrđuju trgovinski obrasci kojima će se nadležna tijela država članica služiti u provedbi članaka 3. i 4. i koje će se nastavljati na odluke koje će donijeti Konferencija ugovornih stranaka Minamatske konvencije (dalje u tekstu; „Konferencija”) u skladu s člankom 3. stavkom 12. Konvencije.

Člankom 7. koji se tumači zajedno s Prilogom III. prenose se članak 5. stavci 2. i 3. te Prilog B Konvenciji. Njime se od 1. siječnja 2019. zabranjuje uporaba žive i živinih spojeva kao katalizatora u proizvodnji acetaldehida i vinil klorid monomera. Kad je riječ o postrojenjima za proizvodnju natrijeva ili kalijeva etilata ili metilata koja u procesu proizvodnje upotrebljavaju živu, člankom se uvode ograničenja uporabe žive iz primarnog rudarenja i ograničenja ispuštanja žive i živinih spojeva u okoliš te se od datuma stupanja ove Uredbe na snagu istodobno zabranjuje povećavanje proizvodnih kapaciteta ili puštanje novih postrojenja u pogon. Člankom 7. stavkom 3. predviđeno je moguće donošenje delegiranih akata Komisije u cilju prenošenja odluka Konferencije kojima se uspostavljaju zahtjevi za

privremeno skladištenje žive i živinih spojeva u slučaju da ih Unija podupre, čime se zadržava primjena redovnog zakonodavnog postupka u nedostatku pozitivnog stajališta Unije o navedenoj odluci Konferencije ili ako bi joj se Unija usprotivila.

Člankom 8. prenosi se članak 4. stavci 6. i 7. te članak 5. stavci 4. i 9. Konvencije. Tim se člankom uvodi zabrana proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda kojima je dodana živa, a koji prije datuma primjene ovog prijedloga nisu obuhvaćeni nijednom poznatom upotrebom i zabrana primjene proizvodnih procesa koji nisu postojali prije tog datuma. Člankom 8. stavcima 3. i 4. uspostavlja se mehanizam kojim se takve nove proizvode kojima je dodana živa i nove proizvodne procese može dopustiti provedbenim aktom Komisije na temelju procjene njihovih koristi za okoliš i zdravlje ljudi te dostupnosti isplativih i tehnički izvedivih alternativa koje ne uključuju živu.

U skladu s člankom 7. Konvencije, člankom 9. koji se tumači zajedno s Prilogom IV. propisano je da države članice u kojima se obavlja tradicionalno rudarenje zlata u malom opsegu moraju poduzeti mjere za smanjivanje i, gdje je moguće, potpuno uklanjanje uporabe i ispuštanja žive i živinih spojeva u okviru tih aktivnosti te razviti i provesti odgovarajući nacionalni plan.

Člankom 10. prenosi se članak 4. stavak 3. i Prilog A (Dio II.) Minamatskoj konvenciji. Tim se člankom propisuje da je od 1. siječnja 2019. dopuštena uporaba zubnog amalgama samo u obliku kapsule te da stomatološke ustanove moraju biti opremljene separatorima amalgama za zadržavanje i prikupljanje amalgamskih ostataka koji sadrže živu. Države članice poziva se na primjenu relevantnih normi EN, u skladu s njihovim najnovijim ažuriranjima, uključujući EN ISO 13898²⁷, EN ISO 24234²⁸ i EN 1641:2009²⁹ ili bilo koje druge nacionalne ili međunarodne norme kojima se osigurava jednakovrijedna razina zadržavanja ostataka amalgama i kvaliteta amalgamskih kapsula.

Članak 11. preuzet je iz Uredbe (EZ) br. 1102/2008, to jest njezinog članka 2. kojim je živa koja se više ne upotrebljava u proizvodnji klornih lužina ili koja nastaje pročišćavanjem prirodnog plina ili rudarenjem i taljenjem neželjeznih kovina ili je dobivena iz živine rude (cinabarita) razvrstana među otpad za koji je obavezno zbrinjavanje.

Članak 12. sastavljen je na temelju članka 6. Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i njime se poduzećima čija je djelatnost obuhvaćena odredbama članka 11. propisuje obveza godišnjeg informiranja nadležnih nacionalnih tijela o količinama žive uskladištenim u svakom predmetnom postrojenju i količinama žive transportiranim do objekata za privremeno ili trajno skladištenje otpadne žive. Člankom 12. stavkom 2. propisano je da informacije moraju biti pružene primjenom odgovarajuće kategorije otpada i oznake NACE, kako je propisano Uredbom (EZ) br. 2150/2002³⁰. Člankom 12. stavkom 3. propisano je da postrojenja za proizvodnju klornih lužina upotrebom živinih ćelija prestaju s izvješćivanjem nakon što sve takve ćelije stave izvan uporabe u skladu s Provedbenom odlukom Komisije 2013/732/EU³¹ i svu otpadnu živu transportiraju do objekta za skladištenje.

²⁷ Europska norma EN ISO 13897, *Stomatologija – Kapsule amalgama (ISO 1397:2003)*, svibanj 2004.

²⁸ Europska norma EN ISO 24234:2015, *Stomatologija – Dentalni amalgam (ISO 24234:2015)*, siječanj 2015.

²⁹ Europska norma EN 1641:2009, *Stomatologija – Medicinski proizvodi za stomatologiju – Materijali*, listopad 2009.

³⁰ Uredba (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2002. o statističkim podacima o otpadu (SL L 332, 9.12.2002., str. 1.).

³¹ Provedbena odluka Komisije 2013/732/EU od 9. prosinca 2013. o zaključcima u vezi s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) za proizvodnju klornih lužina, na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (SL L 332, 11.12.2013., str. 34.).

Člankom 13. predviđeno je da otpadna živa može biti privremeno ili trajno uskladištena u podzemnim objektima za skladištenje i privremeno uskladišten u nadzemnim objektima za skladištenje, te se u tu svrhu navode zahtjevi iz Direktive Vijeća 1999/31/EZ za privremeno skladištenje otpadne žive, koji su primjenjivi na trajno skladištenje otpadne žive u podzemnim objektima za zbrinjavanje.

U člancima 14. i 20. navedene su odredbe o sankcijama za kršenja ovog prijedloga, o njegovom stupanju na snagu i datumu od kada se prijedlog primjenjuje.

Člankom 15. prenosi se članak 21. Minamatske konvencije kojim se državama članicama uvodi obveza pripremanja, ažuriranja i objave izvješća koje sadržava sve relevantne informacije o provedbi ovog prijedloga, sve informacije koje je obvezno podnijeti u skladu s prethodno navedenim člankom 21., sažetak informacija prikupljenih u skladu s člankom 12. ovog prijedloga o otpadnoj živi iz velikih zagađivača i informacije o znatnim pojedinačnim zalihama žive koje mogu postojati na teritoriju pojedine države članice. Ovom odredbom propisano je da Komisija mora biti obaviještena o svim takvim izvješćima i ažuriranjima u roku od mjesec dana nakon njihove objave. Člankom 15. stavkom 2. predviđeno je moguće donošenje delegiranog akta kojim će se donijeti upitnici kojima će se države članice služiti u izvješćivanju Komisije o relevantnim informacijama i kojima se utvrđuje koje detaljne informacije moraju biti podnesene, uključujući informacije o ključnim pokazateljima djelotvornosti, u kojem obliku moraju biti podnesene i u kojem roku.

Člankom 16. predviđeno je moguće donošenje delegiranih akata Komisije kojima bi se izmijenili prilozi od I. do IV. ovog prijedloga u cilju prenošenja relevantnih odluka Konferencije u slučaju da ih Unija podupre, čime se zadržava primjena redovnoga zakonodavnog postupka u nedostatku pozitivnog stajališta Unije o navedenim odlukama Konferencije ili ako bi mu se Unija usprotivila.

Članci 17. i 18. sadrže standardne odredbe o primjeni delegiranih ovlasti odobrenih Komisiji u članku 7. stavku 3. i članku 16. te o postupku Odbora kao sredstvu donošenja provedbenih akata u skladu s člankom 6., člankom 8. stavkom 4. i člankom 15. stavkom 2.

Člankom 19. propisana je zamjena Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i njezino stavljanje izvan snage 1. siječnja 2018., to jest na datum na koji se ovaj prijedlog primjenjuje te je u članku navedeno da se upućivanja na Uredbu (EZ) br. 1102/2008 tumače kao upućivanja na ovaj prijedlog.

Pravna osnova

Kao i Uredba (EZ) br. 1102/2008, ovaj je prijedlog usmjeren na zaštitu okoliša i zdravlja ljudi te na osiguravanje jednoobraznosti trgovinskih aspekata (zabrana uvoza i izvoza te ograničenja za živu, živine spojeve i proizvode kojim je dodana živa). Stoga je pravna osnova ovog prijedloga dvojaka, to jest članak 192. stavak 1. i članak 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te odabir instrumenta

Cilj je ovog prijedloga u pravnu stečevinu Unije prenijeti one odredbe Minamatske konvencije koje još nisu obuhvaćene EU-ovim zakonodavnim zahtjevima čime će se Uniji i državama članicama omogućiti ratifikacija i provedba te Konvencije.

U tom pogledu načelo supsidijarnosti primjenjuje se u smislu da ovaj prijedlog nije u potpunosti obuhvaćen isključivom nadležnošću Unije.

Države članice ne mogu same dostatno ostvariti ciljeve prijedloga. U cilju rješavanja pitanja onečišćenja živom i izloženosti živi u Uniji, svaka država članica mora, između ostalog, provesti zabranu izvoza žive i nekoliko živinih spojeva te određenih proizvoda kojima je

dodana živa, kao i uvjetnu zabranu uvoza primjenjivu na živu. Takve trgovinske mjere mogu se prenijeti i provesti samo na temelju odredaba Unije kao mjere u području zajedničke trgovinske politike koja je u isključivoj nadležnosti Unije u skladu s člankom 3. stavkom (e) Ugovora o funkcioniranju Europske Unije.

Kad je riječ o netrgovinskim odredbama ovog prijedloga o uporabi žive u postojećim i novim proizvodnim procesima i u novim proizvodima, o kontroli emisija žive u okoliš te o skladištenju žive i gospodarenju otpadnom živom, te su odredbe u zajedničkoj nadležnosti Unije i država članica jer se tiču zaštite okoliša i zdravlja ljudi. Uzimajući u obzir, kako je prethodno navedeno, da je zaštita okoliša i zdravlja ljudi od onečišćenja živom i izloženosti živi velikim dijelom već uređena na razini Unije, djelovanje Unije je opravdano. Kad je riječ o odredbama koje se odnose na tradicionalno rudarenje zlata u malom opsegu, ovim se prijedlogom predmetnoj državi članici omogućuje odabir optimalne kombinacije mjera za ispunjavanje relevantnih zahtjeva.

Prema tome, prijedlog je u skladu s načelom supsidijarnosti.

Odabrani pravni instrument je Uredba jer se prijedlogom, na primjer, utvrđuju odredbe o trgovanju i proizvodima kojima je dodana živa, što zahtijeva jednoobraznu primjenu na razini cijele Unije, a državama članicama ostavlja dovoljno fleksibilnosti u pogledu odabira mjera za usklađenost s odredbama o proizvodnim procesima i tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu te njihove detaljne provedbe. Stoga je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Zakonodavni prijedlog nema utjecaja na proračun.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. i članak 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Živa je vrlo otrovna tvar koja predstavlja veliku i globalnu prijetnju ekosustavima, divljim životinjama te zdravlju ljudi, uključujući u obliku metil-žive u ribi i morskim prehrambenim resursima. Zbog prekogranične prirode onečišćenja živom, između 40 % i 80 % ukupnog taloženja žive u Uniji dolazi iz izvora izvan Unije te je stoga nužno djelovanje na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- (2) Većina emisija žive i s time povezanih rizika od izlaganja nastaju ljudskim djelovanjem, uključujući primarnim rudarenjem i obradom žive, uporabom žive u proizvodima, proizvodnim procesima i tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu te emisijama žive nastalim osobito izgaranjem ugljena i gospodarenjem otpadnom živom.
- (3) Sedmim programom djelovanja za okoliš donesenim Odlukom br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ uspostavljen je dugoročni cilj ostvarivanja netoksičnog okoliša te je u tu svrhu utvrđena potreba provođenja mjera za smanjenje znatnog štetnog utjecaja kemikalija na zdravlje ljudi i okoliš na najmanju moguću mjeru do 2020.
- (4) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću, „Strategija Zajednice o živi”³⁵ (dalje u tekstu: „Strategija”), kako je preispitana 2010.³⁶, usmjerena je na

³² SL C , , str. .

³³ SL C , , str. .

³⁴ Odluka br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” (SL L 354, 28.12.2013., str. 171.)

³⁵ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu „Strategija Zajednice o živi” od 28. siječnja 2005., COM(2005) 20 završna verzija.

smanjivanje, i gdje je to moguće, konačno uklanjanje ispuštanja žive i njezinih spojeva u zrak, vodu i tlo, a čiji je uzrok ljudsko djelovanje.

- (5) Nakon donošenja Strategije i niza mjera koje se tiču emisija, ponude, potražnje i uporabe žive te upravljanja viškovima i zalihama žive, u posljednjih deset godina u Uniji je postignut znatan napredak u području upravljanja živom.
- (6) Strategijom je utvrđeno da bi dogovaranje i sklapanje međunarodnog pravno obvezujućeg instrumenta trebalo biti prioritet jer Unija djelujući sama ne može jamčiti djelotvornu zaštitu građana Unije od štetnih učinaka žive na zdravlje.
- (7) Unija i njezinih 26 država članica potpisale su Minamatsku konvenciju o živi („Konvencija”) 11. listopada 2013. u Kumamotu³⁷. Stoga su se Unija i sve njezine države članice obvezale na sklapanje, prenošenje i provedbu Konvencije³⁸.
- (8) Brza ratifikacija Konvencije u Uniji i njezinim državama članicama potaknut će velike svjetske potrošače i zagađivače živom, a koji su potpisnici Konvencije, na njezino ratificiranje i provedbu.
- (9) S obzirom da su u zakonodavstvo Unije već prenesene brojne obveze koje proizlaze iz Konvencije, ovom Uredbom trebalo bi propisati samo odredbe kojima se dopunjuje pravna stečevina Unije, a koje su potrebne za osiguravanje potpune usklađenosti s Konvencijom, čime se Uniji i državama članicama omogućuje njezina ratifikacija i provedba.
- (10) Zabranu izvoza žive utvrđenu Uredbom (EZ) br. 1102/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ trebalo bi dopuniti ograničenjima uvoza žive ovisno o njezinoj vrsti izvora, namjeni i mjestu podrijetla. Administrativne funkcije povezane s provedbom tih ograničenja trebala bi provoditi nacionalna tijela imenovana u skladu s Uredbom (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰.
- (11) Trebalo bi zabraniti uvoz, izvoz i proizvodnju niza proizvoda kojima je dodana živa i koji čine znatan dio uporabe žive i živinih spojeva na razini Unije i globalnoj razini.
- (12) Stoga bi pravna osnova ove Uredbe trebala biti dvojaka, to jest članak 192. stavak 1. i članak 207. UFEU-a, jer je usmjerena na zaštitu okoliša i zdravlja ljudi te na osiguravanje jednoobraznosti trgovinskih aspekata s pomoću zabrana uvoza i izvoza te ograničenja za živu, živine spojeve i proizvode kojima je dodana živa.
- (13) Primjenom Uredbe ne dovode se u pitanje primjenjive odredbe pravne stečevine Unije kojima su propisani stroži zahtjevi za takve proizvode, uključujući odredbe o najvećem dopuštenom udjelu žive u takvim proizvodima.
- (14) Zbog nepostojanja odgovarajućih proizvodnih procesa koji ne uključuju živu, trebalo bi odrediti operativne uvjete za proizvodnju natrijeva ili kalijeva etilata ili metilata u kojoj se primjenjuje živa.

³⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Revizija strategije Zajednice o živi” od 7. prosinca 2010., COM(2010) 723 završna verzija.

³⁷ <https://treaties.un.org>

³⁸ Odluka Vijeća XXX od X/X/XX o sklapanju Minamatske konvencije o živi (SL L , , str.).

³⁹ Uredba (EZ) br. 1102/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zabrani izvoza metalne žive i određenih živinih spojeva i smjesa i o sigurnom skladištenju metalne žive (OJ L 304, 14.11.2008., str. 75.).

⁴⁰ Uredba (EZ) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (SL L 201, 27.7.2012., str. 60.).

- (15) Proizvodnjom i stavljanjem na tržište novih proizvoda kojima je dodana živa i uvođenjem novih proizvodnih procesa na temelju žive povećala bi se emisija te uporaba žive i živinih spojeva u Uniji. Stoga bi takve nove aktivnosti trebalo zabraniti, osim ako se procjenom utvrdi da bi takva uporaba rezultirala znatnim koristima za okoliš i zdravlje ljudi te da ne postoji isplativa i tehnički izvediva alternativa koja ne uključuje živu i koja bi rezultirala takvim koristima.
- (16) Uporaba žive i živinih spojeva u tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu čini veliki dio uporabe i emisija žive u svijetu te bi je trebalo regulirati.
- (17) Uporabu zubnog amalgama u obliku kapsula i primjenu separatora amalgama trebalo bi propisati kao obveznu, čime bi se stomatolozi i pacijenti zaštitili od izloženosti živi te osiguralo da otpadna živa koja nastaje takvom uporabom ne završi u okolišu, već se prikuplja i zbrinjava na odgovarajući način. Imajući u vidu veličinu gospodarskih subjekata iz stomatološkog sektora obuhvaćenih tom promjenom, primjereno je osigurati dovoljno vremena za prilagodbu na novu odredbu.
- (18) Većina kriterija utvrđenih Direktivom Vijeća 1999/31/EZ⁴¹ o privremenom skladištenju otpadne žive trebalo bi primijeniti na trajno skladištenje tog otpada u podzemnim objektima za skladištenje. Primjenjivost nekih od tih kriterija trebala bi ovisiti o specifičnim svojstvima svakog podzemnog objekta za skladištenje, kako utvrđuju nadležna tijela države članice koja su odgovorna za primjenu Direktive 1999/31/EZ.
- (19) U cilju usklađivanja zakonodavstva Unije s odlukama Konferencije ugovornih stranaka Konvencije koje Unija podupire, Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti donošenja akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu izmjena priloga ovoj Uredbi i dopunjavanja ove Uredbe tehničkim zahtjevima za privremeno skladištenje žive i živinih spojeva na način koji je prihvatljiv za očuvanje okoliša. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući savjetovanja na stručnoj razini. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da su relevantni dokumenti dostavljeni Europskom parlamentu i Vijeću istodobno, pravovremeno i na primjeren način.
- (20) Kako bi se osigurali istovjetni uvjeti provedbe ove Uredbe u pogledu zabranjivanja ili odobravanja novih proizvoda i procesa u kojima se primjenjuje živa te u pogledu obveza izvoza, provedbene ovlasti trebalo bi povjeriti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo primjenjivati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴².
- (21) Države članice trebale bi propisati pravila o sankcijama za kršenje nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Uredbom i osigurati njihovu primjenu. Te bi sankcije trebale biti djelotvorne, u skladu s težinom prekršaja i odvraćajuće.
- (22) Imajući u vidu prirodu i opseg potrebnih izmjena Uredbe (EZ) br. 1102/2008 i u cilju pravne sigurnosti, jasnoće, transparentnosti i pravnog pojednostavnjivanja, tu Uredbu trebalo bi zamijeniti.
- (23) Kako bi se nadležnim tijelima država članica i gospodarskim subjektima, kojima su odredbe ove Uredbe predmeti od interesa, omogućilo dovoljno vremena za prilagodbu

⁴¹ Direktiva Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada (SL L 182, 16.7.1999., str. 1.).

⁴² Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

na novi režim koji se njom uvodi, ova Uredba trebala bi se primjenjivati od 1. siječnja 2018.

- (24) Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je navedeno u članku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, s obzirom da bi zbog prekogranične prirode onečišćenja živom i mjera koje je potrebno provesti cilj ove Uredbe bilo lakše ostvariti na razini Unije nego na razini država članica, to jest bilo bi lakše osigurati visoku razinu zaštite okoliša i zdravlja ljudi od štetnih utjecaja žive s pomoću zabrane uvoza i izvoza žive i proizvoda kojim je dodana živa, s pomoću ograničenja uporabe žive u proizvodnim procesima, proizvodima, tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu, zubnom amalgamu te s pomoću obveza primjenjivim na otpadnu živu. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I. Opće odredbe

Članak 1. **Predmet**

Ovom se Uredbom uspostavljaju mjere i uvjeti za trgovanje, proizvodnju, uporabu i privremeno skladištenje žive, živinih spojeva, živinih smjesa, proizvoda kojima je dodana živa te gospodarenje otpadnom živom.

Članak 2. **Definicije**

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „živa“ znači metalna živa (Hg, CAS RN 7439-97-6);
2. „proizvod kojem je dodana živa“ znači proizvod ili komponenta proizvoda koji sadržava živu i/ili živine spojeve koji su namjerno dodani;
3. „otpadna živa“ znači živa koja je razvrstana u otpad u skladu s člankom 3. stavkom 1. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴³;
4. „izvoz“ znači bilo što od sljedećeg:
 - (a) trajni ili privremeni izvoz kemikalija koje ispunjavaju uvjete članka 28. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - (b) ponovni izvoz kemikalija koje ne ispunjavaju uvjete članka 28. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i koje su stavljene u carinski

⁴³ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

postupak koji nije postupak vanjskog provoza Zajednice za kretanje robe kroz carinsko područje Unije;

5. „uvoz” znači fizičko unošenje na carinsko područje kemikalija stavljenih u carinski postupak koji nije postupak vanjskog provoza Zajednice za kretanje robe kroz carinsko područje Unije;
6. „primarno rudarenje žive” znači rudarenje u kojemu je osnovni traženi materijal živa.

Poglavlje II.

Trgovinska i proizvodna ograničenja za živu, živine spojeve i proizvode kojima je dodana živa

Članak 3. **Ograničenja izvoza**

1. Zabranjuje se izvoz žive, živinih spojeva i smjesa žive navedenih na popisu u Prilogu I.
Prvi podstavak ne primjenjuje se na izvoz živinih spojeva navedenih u Prilogu I. namijenjenih laboratorijskim istraživanjima.
2. Zabranjuje se izvoz smjesa žive koje nisu navedene na popisu u Prilogu I. za svrhe uporabe žive.

Članak 4. **Ograničenja uvoza**

1. Zabranjuje se uvoz žive i smjesa žive navedenih na popisu u Prilogu I., a koji nisu namijenjeni za zbrinjavanje kao otpad.
Odstupanjem od prvog podstavka, uvoz se dopušta pod jednim od sljedećih uvjeta:
 - država izvoznik je ugovorna stranka Konvencije i izvezena živa ne potječe iz primarnog rudarenja žive kako je opisano u članku 3. stavcima 3. i 4. Konvencije,
 - država izvoznik nije ugovorna stranka Konvencije, ali je pružila dokaze da živa ne potječe iz primarnog rudarenja žive niti iz proizvodnje klornih lužina te je država članica uvoznik pisanim putem odobrila uvoz.
2. Zabranjuje se uvoz žive namijenjene tradicionalnom rudarenju zlata u malom opsegu.
3. Administrativne funkcije povezane s provedbom zahtjeva propisanih stavcima 1. i 2. ovog članka provode nacionalna tijela imenovana u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) br. 649/2012.

Članak 5. **Uvoz, izvoz i proizvodnja proizvoda kojima je dodana živa**

1. Ne dovodeći u pitanje strože zahtjeve propisane drugim primjenjivim zakonodavstvom Unije, od 1. siječnja 2021. na području Unije zabranjuje se izvoz, uvoz i proizvodnja proizvoda kojima je dodana živa opisanih u Prilogu II.
2. Zabrana propisana u stavku 1. ne primjenjuje se na sljedeće proizvode kojima je dodana živa:
 - proizvode neophodne za civilnu zaštitu i vojne svrhe,
 - proizvode za istraživanje, umjeravanje instrumentarija te za uporabu kao referentni standard.

Članak 6.

Obrasci za uvoz i izvoz

Komisija putem provedbenih akata donosi odluke kojima se definiraju obrasci koji će se upotrebljavati u provedbi članka 3. i 4.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18. stavka 2.

Poglavlje III.

Ograničenja uporabe i skladištenja žive i živinih spojeva

Članak 7.

Industrijske djelatnosti

1. Uporaba žive i živinih spojeva u proizvodnim procesima navedenim u dijelu I Priloga III. zabranjuje se od datuma koji su tamo navedeni.
2. Uporaba žive i živinih spojeva u proizvodnim procesima navedenim u dijelu II Priloga III. dopuštena je samo pod uvjetima koji su tamo navedeni.
3. Privremeno skladištenje žive i živinih spojeva mora se provoditi na način koji je prihvatljiv za očuvanje okoliša.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 17. u cilju uvođenja zahtjeva za skladištenje žive i živinih spojeva na način koji je prihvatljiv za očuvanje okoliša, koje je donijela Konferencija ugovornih stranaka Konvencije, ako je Unija poduprla predmetnu odluku.

Članak 8.

Novi proizvodi kojima je dodana živa i novi proizvodni procesi

1. Zabranjuje se proizvodnja i stavljanje na tržište proizvoda kojima je dodana živa, a koji nisu obuhvaćeni nijednom primjenom poznatom prije 1. siječnja 2018.
2. Zabranjuju se proizvodni procesi koji uključuju uporabu žive i/ili živinih spojeva, a koji nisu postojali prije 1. siječnja 2018.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na procese kojima se proizvode i/ili upotrebljavaju proizvodi kojima je dodana živa, osim na one navedene u stavku 1.

3. Odstupanjem od stavaka 1. i 2., ako gospodarski subjekt namjerava proizvoditi i/ili staviti na tržište novi proizvod kojem je dodana živa ili primijeniti novi proizvodni proces, subjekt je dužan obavijestiti nadležna tijela predmetne države članice i pružiti im sljedeće:
 - tehnički opis predmetnog proizvoda ili procesa,
 - procjenu njegovog rizika za okoliš i zdravlje ljudi,
 - detaljno objašnjenje uvjeta proizvodnje, upotrebe i upravljanja takvim proizvodom ili procesom, a koji su nužni za osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i zdravlja ljudi.
4. Nakon primanja obavijesti od predmetne države članice, Komisija će posebno provjeriti da li bi se novim proizvodom kojem je dodana živa ili novim proizvodnim procesom ostvarile znatne koristi za okoliš i zdravlje ljudi te postoje li isplative i tehnički izvedive alternative koje ne uključuje živu i koje bi rezultirale takvim koristima.

Komisija putem provedbenih akata donosi odluke o tome dopušta li se relevantni novi proizvod kojem je dodana živa ili novi proizvodni proces.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18. stavka 2.

Članak 9.

Tradicionalno rudarenje zlata u malom opsegu

Države članice na čijem državnom području postoje znatne aktivnosti tradicionalnog rudarenja zlata u malom opsegu moraju:

- poduzeti mjere za smanjivanje i, gdje je moguće, potpuno uklanjanje uporabe, emisija i ispuštanja žive i živinih spojeva u okoliš koji nastaju takvim rudarenjem i obradom,
- izraditi i provoditi nacionalni akcijski plan u skladu s Prilogom IV.

Članak 10.

Zubni amalgam

1. Od 1. siječnja 2019. zubni amalgam smije se upotrebljavati samo u obliku kapsula.
2. Od 1. siječnja 2019. stomatološke ustanove moraju biti opremljene separatorima amalgama u svrhu zadržavanja i prikupljanja čestica amalgama. Ti separatori moraju se održavati kako bi se osigurala visoka razina zadržavanja.
3. Za kapsule i separatore amalgama koji ispunjavaju zahtjeve normi EN ili drugih nacionalnih ili međunarodnih normi kojima se osigurava jednakovrijedna razina kvalitete i zadržavanja smatra se da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavku 1. i 2.

Poglavlje IV.

Skladištenje i zbrinjavanje otpadne žive

Članak 11. **Otpadna živa**

Ne dovodeći u pitanje Odluku Komisije 2000/532/EZ⁴⁴, u skladu s Direktivom 2008/98/EZ niže navedeno smatra se otpadom kojeg je potrebno zbrinuti, a da se zbrinjavanjem ne ugrožava zdravlje ljudi ili zagađuje okoliš:

- (a) živa koja se više ne upotrebljava u proizvodnji klornih lužina;
- (b) živa nastala pročišćavanjem prirodnog plina;
- (c) živa nastala rudarenjem i taljenjem neželjeznih kovina;
- (d) živa dobivena iz živine rude (cinabarita) u Uniji.

Članak 12. **Izvješćivanje o otpadnoj živi iz velikih izvora**

1. Poduzeća čija je djelatnost obuhvaćena člankom 11. točkama (a), (b) i (c) dužna su svake godine do 31. svibnja dostaviti nadležnim tijelima država članica podatke o ukupnoj količini otpadne žive uskladištene u svakom postrojenju i transportirane pojedinačnim objektima za privremeno ili trajno skladištenje, kao i lokacije i kontaktne detalje tih objekata.
2. Podaci opisani u stavku 1. izražavaju se primjenom oznaka navedenih u Uredbi (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵.
3. Obveza utvrđena stavkom 1. i 2. prestaje se primjenjivati godinu dana nakon što postrojenje za proizvodnju klornih lužina sve živine ćelije stavi izvan uporabe u skladu s Provedbenom odlukom Komisije 2013/732/EU⁴⁶ i sav živin otpad transportira do objekte za gospodarenje otpadom.

Članak 13. **Zbrinjavanje otpadne žive**

1. Odstupanjem od članka 5. stavka 3. točke (a) Direktive 1999/31/EZ, otpadna živa može se skladištiti na jedan od sljedećih načina:

⁴⁴ Odluka Komisije 2000/532/EZ od 3. svibnja 2000. koja zamjenjuje Odluku 94/3/EZ o popisu otpada u skladu s člankom 1. točkom (a) Direktive Vijeća 75/442/EEZ o otpadu i Odluku Vijeća 94/904/EZ o utvrđivanju popisa opasnog otpada u skladu s člankom 1. stavkom 4. Direktive Vijeća 91/689/EEZ o opasnom otpadu (SL L 226, 6.9.2000., str. 3.).

⁴⁵ Uredba (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2002. o statističkim podacima o otpadu (SL L 332, 9.12.2002., str. 1.).

⁴⁶ Provedbena odluka Komisije 2013/732/EU od 9. prosinca 2013. o zaključcima u vezi s najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) za proizvodnju klornih lužina, na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (SL L 332, 11.12.2013., str. 34.).

- (a) privremeno skladištiti dulje od jedne godine ili trajno skladištiti u rudnicima soli prilagođenim za zbrinjavanje žive ili u dubokim podzemnim formacijama tvrde stijene koje pružaju sigurnost i zatvaranje jednakovrijedno onom u rudnicima soli;
 - (b) privremeno skladištiti u nadzemnim objektima namijenjenima i opremljenima za privremeno skladištenje žive.
2. Na objekte za trajno skladištenje navedene u stavku 1. točki (a) ovog članka primjenjuju se posebni zahtjevi za privremeno skladištenje otpadne žive navedeni u prilogima I., II. i III. Direktivi 1999/31/EZ te pod sljedećim uvjetima utvrđenima u sljedećim prilogima toj Direktivi:
- (a) primjenjuju se Prilog I. odjeljak 8. (prva, treća i peta alineja) i Prilog II. Direktivi 1999/31/EZ;
 - (b) Prilog I. odjeljak 8. (druga, četvrta i šesta alineja) i odjeljak 6. Priloga III. Direktivi 1999/31/EZ primjenjuju se samo ako tijela država članica nadležna za provedbu te Direktive to smatraju prikladnim.

Poglavlje V. Sankcije i izvješćivanje

Članak 14. **Sankcije**

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove primjene. Predviđene sankcije moraju biti djelotvorne, u skladu s težinom prekršaja i odvraćajuće. Države članice moraju do [xxx] obavijestiti Komisiju o tim odredbama i odmah je obavijestiti o svakoj njihovoj naknadnoj izmjeni.

Članak 15. **Izvješće**

1. Države članice pripremaju, ažuriraju i na internetu objavljuju izvješće koje sadržava sljedeće informacije:
- (a) informacije koje se tiču provedbe ove Uredbe;
 - (b) informacije nužne za ispunjavanje obveza Unije i država članica o izvješćivanju utvrđene člankom 21. Minamatske konvencije;
 - (c) sažetak informacija prikupljenih u skladu s člankom 12.;
 - (d) popis pojedinačnih zaliha žive većih od 50 metričkih tona koje se nalaze na njihovom teritoriju te, ako je država članica s tim upoznata, popis izvora zaliha žive iz kojih godišnje nastaje više od 10 metričkih tona žive.

Države članice moraju obavijestiti Komisiju o tim izvješćima i njihovim ažuriranjima u roku od mjesec dana nakon njihove objave.

2. Komisija donosi odgovarajuće upitnike u cilju utvrđivanja sadržaja, informacija i ključnih pokazatelja djelotvornosti koji moraju biti sadržani u izvješću navedenom u stavku 1., kao i format tog izvješća i raspored njegovog objavljivanja i ažuriranja.

Upitnicima je moguće organizirati izvješćivanje na način kojim će se Uniji omogućiti podnošenje jedinstvenog izvješća tajništvu Konvencije u ime Unije i njezinih država članica.

Komisija putem provedbenih akata donosi odluke kojima se definiraju obrasci tih upitnika i državama članicama stavlja na raspoložanje elektronički alat za izvješćivanje.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18. stavka 2.

Poglavlje VI.

Delegirane i provedbene ovlasti

Članak 16. **Izmjena priloga**

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 17. u cilju donošenja izmjena priloga I., II., III. i IV., kojima se prenose odluke koje je donijela Konferencija ugovornih stranaka Konvencije, ako je Unija poduprla predmetnu odluku.

Članak 17. **Izvršavanje delegiranih ovlasti**

1. Komisiji se podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku dodjeljuju ovlasti donošenja delegiranih akata.
2. Delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 3. i članka 16. povjerava se Komisiji na neodređeno razdoblje od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 3. i članka 16. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave te odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum naveden u toj odluci. Odlukom se ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 7. stavkom 3. i člankom 16. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 18.
Postupak odbora

1. Komisiji u donošenju obrazaca za izvoz i uvoz u skladu s člankom 6., donošenju odluke u skladu s člankom 8. stavkom 4. te donošenju upitnika u skladu s člankom 15. stavkom 2. pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje VII.
Završne odredbe

Članak 19.
Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 1102/2008 se ovime stavlja izvan snage.

Upućivanja na Uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

Članak 20.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik